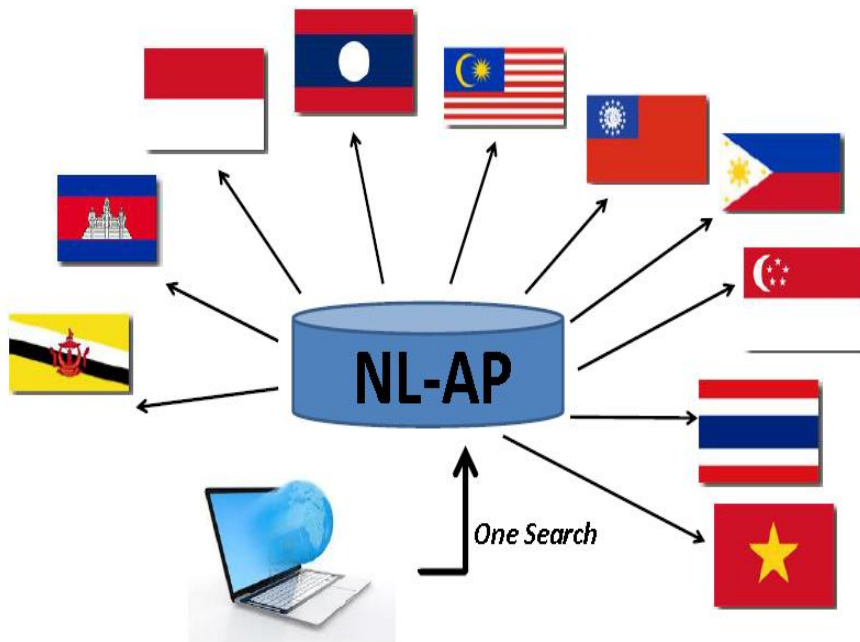

โครงการ National Library Asia Pacific (NL-AP)

ประสิทธิ์ชัย เลิศรัตนเคหาล *

มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) ของภูมิภาคอาเซียนจัดเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าที่แสดงออกถึงรากฐานและความเป็นมาของชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน อาทิ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะแขนงต่างๆ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของสังคมที่ได้มีการสัมผัสสืบทอดกันมา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าความสำคัญยิ่งและควรได้รับการดูแล การอนุรักษ์และเผยแพร่ให้คนในภูมิภาคอาเซียนและในภูมิภาคอื่นของโลกได้ศึกษา เรียนรู้และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียนส่วนใหญ่ ได้ถูกรวบรวมและจัดเก็บไว้ในหอสมุดแห่งชาติ

ของประเทศนั้น ๆ ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมบางส่วนได้จัดทำเป็นข้อมูลดิจิทัลสำหรับการเผยแพร่และการให้บริการในลักษณะของห้องสมุดดิจิทัล จากรูปแบบการให้บริการห้องสมุดดิจิทัลข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมในหอสมุดแห่งชาติของประเทศในภูมิภาคอาเซียนจึงได้ริเริ่มโครงการ National Library Asia Pacific (NL-AP) โดยโครงการดังกล่าวได้แนวคิดมาจากโครงการ The European Library ซึ่งเป็นโครงการห้องสมุดดิจิทัลแห่งยุโรปที่ได้เชื่อมโยงข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมภายในห้องสมุดดิจิทัลของชาติยุโรปเข้าไว้ด้วยกันและผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลผ่านเว็บ

Information Searcher

รูปที่ ๑ ภาพรวมโครงการ National Library Asia Pacific (NL-AP)

* บรรณารักษ์ชำนาญการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

โครงการ National Library Asia Pacific เป็นความร่วมมือระหว่างหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว พม่า ฟิลิปปินส์ บรูไน กัมพูชาและเวียดนาม โดยมีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของชาติอาเซียนที่หอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนได้รวบรวมไว้ในระบบห้องสมุดดิจิทัล อาทิ รูปภาพ แผนที่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารและข้อมูลอื่น ๆ โดยจัดทำให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล สามารถสืบค้นข้อมูลได้ทางเว็บไซต์ ซึ่งจะเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนได้อย่างสะดวกเป็นการช่วยส่งเสริมสนับสนุนการก้าวไปสู่สังคมอาเซียนและเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

โครงการนี้ได้ริเริ่มจากความร่วมมือระหว่างหอสมุดแห่งชาติประเทศสิงคโปร์และ

หอสมุดแห่งชาติประเทศนิวซีแลนด์ในการพัฒนาต้นแบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลโดยใช้ เมทาดาทา (Metadata) สำหรับการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติแต่ละประเทศผ่านทางเว็บไซต์ คือ Asia Pacifica ที่สามารถสืบค้นผ่านหน้าจอเดียว (Single Search)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล Metadata และบริการข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ
๒. เพื่อจัดทำเว็บไซต์สำหรับเป็นช่องทางการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน ระบบ Asia Pacifica

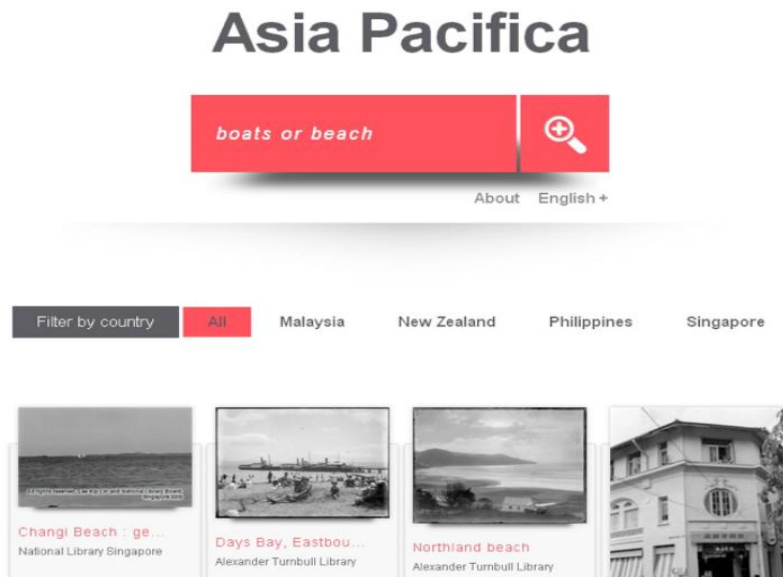
Asia Pacifica

*This project is collecting metadata about digital items from across the Asia Pacific region, and working to show what is possible when metadata is shared and allowed to be reused. Please find out more about becoming a **content partner**.*

[Become a Partner](#) [Contact](#) [Terms of us](#)

รูปที่ ๒ ภาพต้นแบบระบบ Asia Pacifica หน้าจอสืบค้น

รูปที่ ๓ ภาพต้นแบบระบบ Asia Pacific หน้าจอสืบค้น

รูปที่ ๔ ภาพต้นแบบระบบ Asia Pacific หน้าจอแสดงผลการสืบค้น

ประโยชน์ของโครงการ

๑. นักเรียน นักศึกษา นักวิจัยและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียนได้สะดวก รวดเร็วผ่านการสืบค้นทางเว็บไซต์หน้าจอเดียว (Single Search)

๒. ช่วยส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในภูมิภาคอาเซียนผ่านการศึกษาเรียนรู้เนื้อหา มรดกทางวัฒนธรรมอาเซียนของแต่ละชาติบนเว็บไซต์ Asia Pacifica

๓. ผู้ที่สนใจจากทั่วทุกภูมิภาคของโลกสามารถเข้าถึงและสัมผัสวัฒนธรรมของอาเซียนผ่านทางเว็บไซต์ Asia Pacifica

๔. ช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติในภูมิภาคอาเซียนในระยะยาว

ขอบเขตโครงการ

๑. โครงการระยะเริ่มต้น ทำการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล Metadata ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติประเทศอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ Asia Pacifica

๒. โครงการระยะยาว ขยายความร่วมมือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลกับหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมในประเทศอาเซียน เช่น หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์

สถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ Asia Pacifica

แนวทางและขั้นตอนโครงการ

๑. คัดเลือกประเภทข้อมูลดิจิทัลในหอสมุดแห่งชาติประเทศอาเซียนสำหรับการเผยแพร่บนเว็บไซต์ Asia Pacifica

๒. ทำข้อตกลงร่วมกันสำหรับการนำข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติแต่ละประเทศ

๓. ทำข้อตกลงร่วมกันสำหรับการกำหนดใช้ชุดหน่วยข้อมูลย่อย Metadata ในการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติประเทศอาเซียนบนระบบ Asia Pacifica

๔. จัดหา Metadata มาตรฐานอื่นเพื่อเป็นช่องทางการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัล เช่น Data Service (XML) / Website (HTML) / Local Files (Plain Text CSV) บนระบบ Asia Pacifica

๕. หอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนประสานความร่วมมือกับทีมงานโครงการ National Library Asia Pacific (NL-AP) ของหอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์

๖. หอสมุดแห่งชาติประเทศอาเซียนร่วมกันทดสอบระบบ Asia Pacifica ก่อนใช้งานจริง

Metadata Required (Please provide English Translation of Fields)

Primary Importance

- Title
- Description
- Copyrights right
- URL to Thumbnail (Different Sizes)
- URL to Landing Page

Secondary Importance

- Contributor
- Subject
- Creator
- Date
- Name of Source
- Identifier

รูปที่ ๕ ภาพชุดหน่วยข้อมูลย่อย Metadata สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน บนระบบ Asia Pacifica

Metadata fields

dc:title	http://purl.org/dc/elements/1.1/title
dc:description	http://purl.org/dc/elements/1.1/description
dc:identifier	http://purl.org/dc/elements/1.1/identifier
dc:date	http://purl.org/dc/elements/1.1/date
dc:creator	http://purl.org/dc/elements/1.1/creator
dc:subject	http://purl.org/dc/elements/1.1/subject
dc:rights	http://purl.org/dc/elements/1.1/rights
sj:collection	Name of collections the resource belongs to
sj:thumbnail_url	URL resolving to resource
sj:landing_url	URL resolving to resource landing page

รูปที่ ๖ ภาพชุดหน่วยข้อมูลย่อย Metadata บนระบบ Asia Pacifica

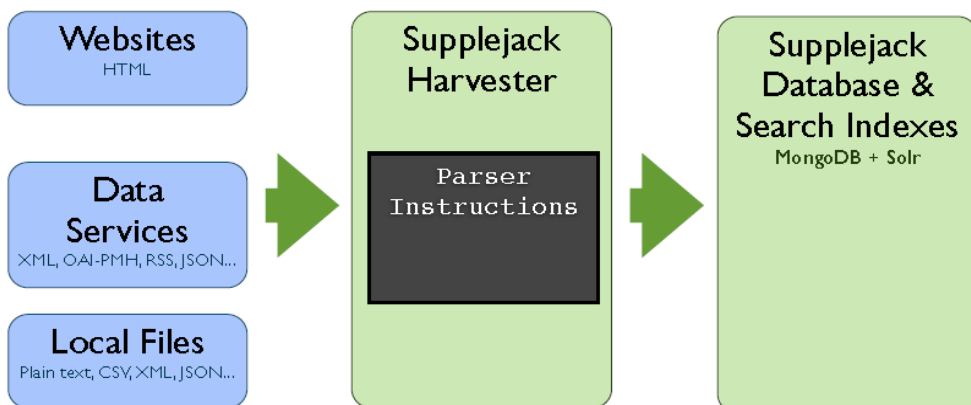
เทคโนโลยีในการสร้างระบบ Asia Pacifica

เทคโนโลยีที่ใช้ในการสร้างระบบสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนเข้าไว้ด้วยกันบนระบบ Asia Pacifica ประกอบด้วย

๑. เทคโนโลยี Harvesting ในการพัฒนาระบบ Asia Pacifica ใช้โปรแกรม Supplejack ซึ่งเป็นโปรแกรมโอเพนซอร์ส สำหรับการเก็บรวบรวม

Metadata ในการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม

๒. เทคโนโลยีการสร้างเว็บไซต์ การพัฒนาระบบ Asia Pacifica ได้พัฒนาเว็บไซต์ให้สามารถสืบค้นและการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของหอสมุดแห่งชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านทางเว็บไซต์หน้าจอเดียว (Single Search)

รูปที่ ๗ ภาพขั้นตอนการการเก็บรวบรวม Metadata ของโปรแกรม Supplejack

โครงการ National Library Asia Pacific (NL-AP) จึงเป็นโครงการที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้สนใจทั่วทุกภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิภาคอาเซียนที่สามารถเข้าถึงข้อมูลด้านมรดกทางวัฒนธรรมของชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย

อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน รวมไปถึงองค์ความรู้ดังกล่าวสามารถช่วยพัฒนาต่อยอดด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ในประเทศภูมิภาคอาเซียนให้มีความมั่นคงและสอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้นี้ ♦

บรรณานุกรม

- Neale, Andy . (2014, February). Asia Pacific Metadata workshop at ASEAN regional meeting. National Library Asia Pacific (NL-AP) Project Meeting and Training 12-14 February 2014, Singapore.
- _____. (2014, February). **NL AP Overview and Demonstration of Technology & Service**. National Library Asia Pacific (NL-AP) Project Meeting and Training 12-14 February 2014, Singapore.
- Mahnke, Christel. (2014, February). **A Digital Portal for ASEAN Cultural Heritage**. National Library Asia Pacific (NL-AP) Project Meeting and Training 12-14 February 2014, Singapore.